

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สถานที่ ระยะเวลา และสื่อในการจัดกิจกรรมของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อนำเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดตราด จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดชลบุรี รวม 53 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1) ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามจังหวัดทั้ง 9 จังหวัด รวม 53 แห่ง จากนั้นทำการสุ่มแบบจับฉลาก ร้อยละ 50 ได้กลุ่มตัวอย่าง 29 แห่ง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคตะวันออก

จังหวัด	ประชากร (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)
จันทบุรี	9	5
ฉะเชิงเทรา	9	5
ชลบุรี	7	4
ตราด	2	1
นครนายก	4	2
ปราจีนบุรี	3	2
ระยอง	6	3
สมุทรปราการ	5	3
สระแก้ว	8	4
รวม	53	29

2) จากห้องสมุด 29 แห่ง ผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนในเขตภาคตะวันออก แห่งละ 15 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 435 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก เลือกแบบเจาะจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน โดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงานและผลงานที่ได้รับการยอมรับหรือผลงานดีเด่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.1 ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออก แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในเขตภาคตะวันออก มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมที่ให้เนื้อหาสาระของเรื่อง และกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่าน มีค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการด้านสถานที่ ระยะเวลา และสื่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดประชาชนในเขตภาคตะวันออก มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิดเพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามความคิดเห็นในแต่ละด้าน

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผู้วิจัยสร้างจากการวิเคราะห์ความต้องการและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอชุดที่ 1 สรุปแนวทางตามรูปแบบที่ผู้ให้บริการต้องการ แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการศึกษา
- 3) กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้ครอบคลุมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดประชาชนอำเภอ
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ
- 5) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน (ดังรายชื่อใน

ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence)

6) นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือห้องสมุดประชาชนจังหวัดระยอง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach 1970 : 61) ปรากฏว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงเท่ากับ .882

7) นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล

2.2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง อ่านแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ข้อมูลกลุ่มผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอ

3.1.1 ประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษาหอเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอในการเก็บข้อมูล

3.1.2 ทำหนังสือถึงประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอทั้ง 29 แห่ง ในเขตภาคตะวันออก

3.1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 29 แห่ง ในระหว่างเดือน กันยายน – ตุลาคม 2549 โดยประสานงานกับบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานห้องสมุดประชาชน ในการรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออกไป 435 ฉบับ ได้กลับคืนมา 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.95 ของจำนวนที่ส่งแบบสอบถามออกไป แล้วรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ผู้วิจัยนำแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดทำขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม นำไปสัมภาษณ์แบบเจาะลึกด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และได้แนวทางกลับมาครบทั้ง 6 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามที่ได้จากผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอ ได้นำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของผู้ใช้บริการ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเกณฑ์เฉลี่ยระดับความต้องการวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 187) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ต้องการวิธีการจัดกิจกรรมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ต้องการวิธีการจัดกิจกรรมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ต้องการวิธีการจัดกิจกรรมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ต้องการวิธีการจัดกิจกรรมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ต้องการวิธีการจัดกิจกรรมในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลการเปรียบเทียบความต้องการ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ โดยการทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova)

ตอนที่ 3 ข้อมูลความต้องการด้านสถานที่ ระยะเวลา และสื่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของผู้ใช้บริการ นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 4 ข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

4.2 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา